

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir, Mitropolit
al Chișinăului și al Întregii Moldove
Nr. 14 (197), 14 decembrie 2007

SFÂNTUL IERARH NICOLAE, FĂCĂTORUL DE MINUNI

6/19 decembrie

Creștinii ortodocși îl sărbătoresc pe Sfântul Ierarh Nicolae.

Sfântul Ierarh Nicolae s-a născut în secolul al III-lea într-o provincie din Asia Mică, și provenea dintr-o familie de oameni credincioși. A rămas orfan de părinți la vârsta de 18 ani și a pornit către Locurile sfinte în aflarea lui Hristos. Auzind Cuvântul Evangheliei, Sfântul Nicolae își lasă bogățiile și se va vedea mai târziu când a fost chemat la treapta arhieriei: avea să fie acel tânăr care a avut în Ceruri de la Dumnezeu comoara și cinstirea așa cum de altfel el este prăznuit aici pe Pământ, învrednicit fiind și de darul facerii de minuni. Sfântul Nicolae a fost și participant la Sinodul I Ecumenic de la Niceea din anul 325 unde a apărut învățătura de credință în fața pericolului ereziei lui Arie.

Sfântul Ierarh Nicolae a fost Episcop în Mira Lichiei, fiind întemnițat în vremea împăraților persecutori Diocletian și Maximilian. Sfântul Ierarh Nicolae a trecut la Domnul în anul 340.

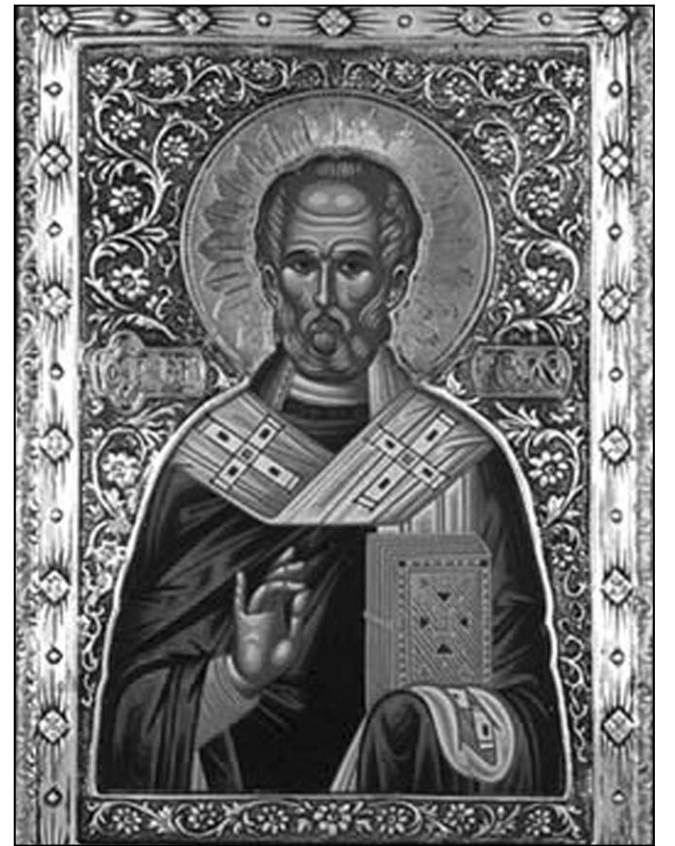
Marele Ierarh Nicolae, trăitor în veacul de aur al Bisericii, veacul IV, a intrat în evlavie și în conștiința popoarelor cinstitoare de Dumnezeu, mai ales prin bunătatea, prin blândețea și prin iubirea mare față de Dumnezeu și față de oameni, iubire care întotdeauna a izvorât dintr-o credință puternică, dintr-o credință dreaptă, o credință Ortodoxă. Sfântul Nicolae este considerat unul dintre marii ierarhi pentru că este și model pentru noi toți, mai întâi de toate pentru păstorii Bisericii, pentru preoți, el

fiind preot în Patara unde a fost hirotonit de unchiul său, tot Nicolae - Episcop al Patarelor, și apoi pentru ierarhi, el fiind hirotonit apoi Episcop de Mira Lichiei, una din cetățile importante din vremea respectivă. Sfântul Nicolae este model de credință pentru că el a mărturisit credința prin faptele lui de viață dreaptă, corectă, iubitoare de semeni și de Dumnezeu.

Prin milosteniile sale, este cunoscut în tradiția populară sub numele de Moș Nicolae, care aduce daruri copiilor.

Sfântul Ierarh Nicolae este unul din sfinții făcători de minuni, alături chiar de Sfântul Ierarh Spiridon, oferind de la Dumnezeu darul facerii de minuni. Sfântul Nicolae continuă să facă minuni nu numai pentru cei care îl folosesc ca mijlocitor în rugăciuni, ci face minuni în special pentru că prăznuirea sa vine ca o deschidere sufletească aparte și se manifestă prin iubire: iubirea soților între ei, iubirea părinților față de copii, iubirea copiilor față de sfânt așteptându-o cu multă emoție și cu o stare sufletească aparte.

Moaștele Sfântului ierarh Nicolae se păstrează la Bari, în sudul Italiei. Mâna dreaptă a Sfântului Nicolae este păstrată la Biserica „Sfântul Gheorghe Nou” din București. Sfintele moaște au fost dăruite în anul 1600 de către Cardinalul din Bari domnitorului Mihai Viteazul. Acesta le-a dăruit cu evlavie Bisericii „Sfântul Gheorghe Nou”, care, pe atunci, era cea mai mare mănăstire din târgul Bucureștilor.

La Ialoveni a fost sfințită o Troiță în memoria ostașilor români, căzuți pentru eliberarea Basarabiei

Un sobor de preoți de la Mitropolia Moldovei și cea a Basarabiei, în frunte cu protopopul de Ialoveni, prof. mitr. Anatolie Stefanov, joi, 29 noiembrie, la Ialoveni au sfințit o Troiță pe locul unde se știe că, în perioada interbelică, a fost amenajat un cimitir al ostașilor

români, căzuți pentru eliberarea Basarabiei de sub comuniști.

Arhivele Ministerului Apărării Naționale din România indică existența, în acel loc, a 22 de morminte ale unor ostași români, dar și a unui mormânt aparținând unui soldat german. Din aceleași

arhive, se știe că și forma, și amplasamentul cimitirului ostășesc din Ialoveni au fost rase de pe fața pământului de tancurile și zelul satanic al sovieticilor.

Reminiscențele acestuia au întârziat, până acum, amenajarea cimitirului ostășesc din Ialoveni, deși în consiliul local au existat consilieri care au militat continuu pentru aceasta.

Troița a fost donată comunității de către Consiliul Mondial Român.

Sculptura monumentală, realizată în Maramureș de meșterul popular Ioan Benta.

La ceremonia de sfințire a Troiței au participat reprezentanți ai celor două Mitropolii, deputatul PD de Iași, Petru Movilă, precum și alte oficialități.

Întâlnirea delegațiilor Patriarhiei Române și Patriarhiei Ruse pe tema canonicității jurisdicțiilor bisericesti din Republica Moldova

În ziua de 22 noiembrie 2007, la Mănăstirea Trojan (aprox. 150 km. de orașul bulgar Veliko Târnovo), a avut loc întâlnirea oficială a delegațiilor Patriarhiei Române și Patriarhiei Ruse pe tema canonicității jurisdicțiilor bisericesti din Republica Moldova. Din delegația Patriarhiei Române, condusă de Î.P.S. Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei, fac parte P.S. Casian, Episcopul Dunării de Jos, P.S. Ciprian Câmpineanul, Episcop-vicar patriarhal, Vlad Cubreacov, membru în Adunarea Eparhială a Mitropoliei Basarabiei, precum și pr. Michael Tița, consilier patriarhal pentru Relații Externe Bisericești, în calitate de consultant. Din delegația Patriarhiei Ruse, condusă de Î.P.S. Onufrie, Mitropolit de Cernăuți și Bucovina, fac parte P.S. Marc, Episcop-vicar de Egorievsk, P.S. Marchel, Episcop de Bălți, și protoprezbiter Nikolai Balașov, precum și pr. Serghie Khovorun de la Mitropolia Kievului, în calitate de consultant.

Dialogul dintre cele două Patriarhii s-a reluat după opt ani și s-a desfășurat într-o atmosferă de frățietate ortodoxă, fiecare dintre părți prezentând punctul său de vedere. Deși pozițiile privind reactivarea de către Mitropolia Autonomă a Basarabiei a unor eparhii existente până în anul 1944, forțate să-și suspende activitatea odată cu ocuparea Basarabiei de către armata sovietică, sunt diferite, totuși s-a căzut de acord asupra necesității aprofundării tuturor aspectelor ce pot conduce la clarificarea situației complexe bisericesti din statul independent Republica Moldova, unde coexistă două tradiții bisericesti ortodoxe: cea românească și cea rusească. Ținând cont de această situație specială, cele două delegații au convenit asupra necesității cooperării frățești și continuării dialogului atât pe plan local, între cele două Mitropolii existente astăzi în Republica Moldova, cât și între cele două Patriarhii ortodoxe surori care trebuie să ajute Ortodoxia din acest stat independent să-și dezvolte activitatea sa misionară și pastorală într-o vreme a secularizării și a proliferării sectelor.

Delegația Bisericii Ortodoxe Române a reafirmat dorința ca cele două Mitropolii Ortodoxe din Republica Moldova să cultive dialogul și cooperarea frățească, iar cele două Patriarhii să găsească împreună o soluție canonică și pastorală adecvată complexității situației din zonă, pentru apărarea și promovarea Ortodoxiei.

patriarhia.ro

ORARUL DĂRILOR DE SEAMĂ PENTRU TRIMESTRUL IV ANUL 2007
PENTRU PROTOPOPIATELE DIN JURISDICȚIA DIRECTĂ-CANONICĂ ȘI
ADMINISTRATIVĂ A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLITUL CHIȘINĂULUI ȘI AL
ÎNTREGII MOLDOVE (EPARHIA DE CENTRU)

14. 12. 2007 r. Orhei, r. Rezina, r. Șoldănești, r. Telenești, r. Drochia, mun. Chișinău;

20. 12. 2007 r. Strășeni, r. Ialoveni, r. Dubăsari, r. Râșcani, r. Criuleni, r. Anenii Noi, r. Nisporeni;

21. 12. 2007 r. Florești, r. Soroca, r. Ștefan-Vodă, r. Căușeni, r. Ungheni, r. Calarași.

COMISIA DE PRIMIRE A DĂRILOR DE SEAMĂ

STIMAȚI CITITORI! NU UITAȚI SĂ VĂ ABONAȚI
LA “*CURIERUL ORTODOX*” PE ANUL 2008!

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

3 decembrie
ÎPS Vladimir, l-a primit la Palatul mitropolitan pe profesorul Valeriu Alexeev, președintele Fundației Internaționale Obștești a Unității Popoarelor Ortodoxe din cadrul Patriarhiei Ruse.

2 decembrie
Mitropolitul Vladimir a săvârșit Sf. Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Chișinău.

28 noiembrie
ÎPS Vladimir a liturghisit la mănăstirea Noul-Neamț, Chițcani.

27 noiembrie
ÎPS Vladimir a liturghisit în parohia „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”, s. Negureni, r. Telenești.

26 noiembrie
ÎPS Vladimir a oficiat slujba de resfințire a bisericii și Sf. Liturghie în parohia „Acoperământul

Maicii Domnului”, s. Opaci, r. Căușeni.

25 noiembrie
ÎPS Vladimir a liturghisit la Catedrala Mitropolitană.

22 noiembrie
IPS Vladimir a liturghisit la mănăstirea „Sf. M. Mc. Gheorghe” din or. Ungheni.

21 noiembrie
Mitropolitul Vladimir a liturghisit la Catedrala Mitropolitană. După Sf. Liturghie ÎPS Vladimir s-a deplasat la Complexul monastic Curchi unde au fost sfințite crucile de pe soborul „Nașterea Maicii Domnului”.

16-19 noiembrie
ÎPS Mitropolit Vladimir a participat la manifestările prilejuite de 90 de ani de la restabilirea patriarhatului Moscovei și Întregii Rusii.

Sfințirea crucilor la mănăstirea Curchi

PREOT ASASINAT ÎN PROPRIA CASĂ

La Bălți, protoiereul mitrofor Vasile Smoleac a fost ucis de către o persoană necunoscută în după amiaza zilei de luni, 20 noiembrie.

Potrivit poliției, bătrânul preot, în vârstă de 85 de ani, a fost găsit cu beregata tăiată în propria casă. Corpul preotului a fost descoperit de fiica acestuia. Din locuință nu au dispărut bunuri.

Martorii relatează că în momentul când fiica s-a apropiat de casă ar fi văzut pe cineva prin geam. Asasinul se afla în imobil, dar a reușit să părăsească locul faptei. În casă ar fi rămas căciula acestuia, iar

căini special dresați ar fi luat, ulterior, urma acestuia pe care însă au pierdut-o în regiunea râului Răut.

Episcopul de Bălți și Fălești, PS Marchel, a comunicat că preotul Vasile Smoleac a fost în slujba Bisericii vreme de 55 de ani. De circa un deceniu se afla la odihnă bine meritată. Ultima parohie unde a slujit părintele Vasile Smoleac a fost cea de la Singureni, r. Rășcani.

Poliția a intentat un dosar penal și întreprinde măsuri de identificare a asasinului.

DECA-PRES.

UN GEST CE SE ÎNSCRIE PERFECT ÎN MORALA CREȘTINĂ

La circa un kilometru depărtare de localitatea Fântâna Albă, raionul Edineț, pe partea dreaptă a șoselei asfaltate care duce spre satul Gașpar, albește un mic obelisc.

Pe placa memorială, înșurubată în lepedea de piatră, poate fi citit următorul text:

“Creștinii – compatrioților evrei. Fii binecuvântat, trecătorule, pomenind în rugăciunea ta față de Dumnezeu pe evreii basarabeni care au fost aici masacrați și îngropați de vii în toamna anului 1941 de către barbarii fasciști. Fie-le veșnică amintirea”.

Literele gravate mai informează trecătorii despre faptul că monumentul a fost inaugurat în luna octombrie 2002 și că acesta este ocrotit de locuitorii satului Fântâna Albă.

Potrivit datelor statistice ale timpului, în anul 1930, în aria actualului raion Edineț locuiau 5.349 evrei. Așa cum afirmă Constantin Cojocaru, în monografia sa “Edineț – file de istorie”, în 1989 numărul acestora se redusese la 442, ca, în fine, acum patru ani, să rămână doar 40.

În timpul celui de-al doilea război mondial, evreii din Edineț au fost duși mai întâi în lagărul de concentrare Vertiujeni, iar ulterior, în ghetourile hitleriste de pe teritoriul regiunii Vinița, Ucraina. Precum susține Efim Teaci, autorul cărții “Antiinduzism sau lumea din peșteră”, peste o jumătate din numărul evreilor edinețeni au decedat, de foame, frig, de pe urma diferitor maladii sau au fost împușcați în pădurea Cosăuți, la Vertiujeni ori pe drumurile și pământurile Ucrainei.

STRADA HOLOCAUSTULUI

Actualmente, una din arterele edinețene poartă denumirea de strada Holocaustului.

Revenind la monumentul de la Fântâna Albă, vom remarca faptul că unul similar a fost înălțat recent și la Buzdujeni, sat care face parte din comuna Burlănești, Edineț.

După noi, acest gest se înscrie perfect în morala creștină.

HIROTONII

2 decembrie
În cadrul slujbei la Catedrala Mitropolitană din Chișinău, Valentin Danu a fost hirotonit în treapta de diacon pe seama Catedralei Mitropolitane, iar diac. Vitalie Salagor în treapta de preot pe seama parohiei „Adormirea Maicii Domnului”, s. Poiana-Cuncea, r. Florești.

28 noiembrie
În cadrul Sf. Liturghii săvârșite la mănăstirea Noul-Neamț, protodiaconul Adrian Cotelea, secretar al Eparhiei de Edineț și Briceni, a fost hirotonit în treapta de preot pe seama catedralei în construcție „Sf. Mc. Dorimedont” din or. Edineț.

26 noiembrie
În cadrul Liturghiei săvârșite la biserica „Acoperământul Maicii Domnului”, s. Opaci, r. Căușeni, Victor Ceban, student la Academia Teologică din Chișinău, a fost hirotonit în treapta de diacon pe seama parohiei „Acoperământul Maicii Domnului”, s. Carahasani, r. Ștefan-Vodă.

25 noiembrie
În cadrul Liturghiei săvârșite la Catedrala Mitropolitană din Chișinău, Oleg Istrati a fost hirotonit în treapta de preot pe seama parohiei „Acoperământul Maicii Domnului” din Chișinău.

21 noiembrie
În cadrul Liturghiei la Catedrala Mitropolitană diaconul Serghei Cornea, student în anul IV la Academia Teologică din Chișinău a fost hirotonit în treapta de preot.

DECORAȚII

3 decembrie
Cu ordinul “Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II, a fost decorat dl Vadim Dermenji, director general al Companiei “Tandem Aero” pentru contribuția adusă la organizarea și facilitarea transportării pelerinilor în Țara Sfântă.

27 noiembrie
Parohul bisericii „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”, s. Negureni, r. Telenești, prot. Veaceslav Morari a fost decorat cu dreptul de a purta paliță și cruce cu pietre scumpe.

26 noiembrie
Parohul bisericii „Acoperământul Maicii Domnului”, s. Opaci, r. Căușeni, prot. Chiril Dobreanschi pentru munca depusă spre binele Bisericii s-a învrednicit cu dreptul de a purta mitră.

22 noiembrie
Duhovnicul mănăstirii „Sf. M. Mc. Gheorghe” din or. Ungheni, arhimandritul Pantelimon (Mateevici) a fost decorat cu dreptul de a oficia Sf. Liturghie cu ușile împărătești deschise până la Tatăl nostru.

MOLDOVA S-A RUGAT PENTRU VICTIMELE TRAFICULUI DE FIINȚE

Duminică, 2 decembrie, în locașurile de cult ale Mitropoliei Moldovei s-au înălțat rugăciuni pentru victimele traficului de ființe umane.

Această acțiune face parte din programul Mobilizarea Bisericii pentru prevenirea traficului de ființe umane, realizat în coaliție interconfesională cu ajutorul Organizației Internaționale pentru Migrație și a Asociației „Ajutorul Creștin din Moldova”.

Anul 2007 reprezintă un pas important în abordarea noului fenomen de sclavie socială, în care se implică activ și Biserica Ortodoxă din Moldova.

ÎPS Mitropolit Vladimir a venit cu un îndemn la rugăciune pentru cei ce au de gând să meargă peste hotare, pentru cei ce se află acum departe de țară, pentru cei ce au rămas acasă ... și pentru cei ce au avut de suferit ... pentru victimele traficului de persoane. Aceste rugăciuni au avut loc nu doar de Ziua națională a rugăciunii pentru victimele traficului uman, dar vor urma de câte ori va fi nevoie, pentru că Bunul Dumnezeu să ne înțeleptească, să ne călăuzească, prevenind astfel de crize și nenorociri în urma acutelor maladii sociale, precum și să-i ajute pe cei care sunt în suferință sau au avut de suferit și au nevoie de ajutorul și ruga noastră.

Fiecare parohie a primit broșura „Prevenirea traficului de ființe umane” (remedii pastorale), aceasta servind drept îndrumar pentru slujitorii Bisericii în abordarea sclaviei contemporane.

Ministerul Culturii desfășoară un concurs pentru elaborarea schiței de monument a lui Dimitrie Cantemir

Ministerul Culturii și Turismului desfășoară un concurs pentru elaborarea concepției de schiță a monumentului lui Dimitrie Cantemir.

Potrivit unui comunicat de presă remis Agenției BASA-press, concursul se desfășoară în

formă deschisă. Concepția schiță a monumentului urmează să fie prezentată de către participanții la concurs până la 11 ianuarie 2008, orele 10.00.

Proiectele vor fi depuse la Muzeul Național de Artă din Chișinău.

DE ZIUA HRAMULUI

La 21 noiembrie. Biserica Ortodoxă cinstește întreg Soborul Puterilor Cerești celor fără de trup al îngerilor, ai cărui fruntași sunt Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, numiți și Sfinții Voievozi.

Îngeri sunt slujitorii lui Dumnezeu trimiși să slujească oamenilor pentru ca aceștia să-și dobândească mântuirea.

Din acest motiv, încă din epoca apostolică, Biserica a învățat că îngerilor le datorăm un cult de venerare și a întocmit rugăciuni, acatiste, imnuri speciale în cinstea îngerilor, în același timp consacrand ziua de luni din fiecare săptămână în cinstea și pomenirea lor. Dar în mod deosebit a așezat Sărbătoarea Sfinților Arhangheli la 21 noiembrie în fiecare an.

În această zi Biserica ne cheamă să cinstim pe sfinții îngeri și lucrarea lor în viața noastră și în lume.

Ca sărbătoare a îngerilor, ziua de 21 noiembrie a început a se celebra în Biserică din veacul al V-lea și s-a răspândit foarte repede în tot Răsăritul creștin. Drept dovadă, ca semn de deosebită cinstire a îngerilor, astăzi avem numeroase biserici ce poartă hramul Sfinților Arhangheli.

La porțile țării, în lunca Prutului stă așezat un sat pitoresc cu oameni mărinimoși, care de-a lungul anilor și-au păstrat tradițiile, transmițând din tată în fiu, din generație în generație credința strămoșească, iubirea de aproapele, iubirea pentru tot ce e nobil și frumos.

La 21 noiembrie, de ziua Sfinților Arhangheli această localitate și-a sărbătorit Ziua Hramului.

Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din satul Leușeni datează din anul 1836 și a fost singura, care cu nouă ani în urmă a fost ferită de alunecările de teren ce s-au produs pe aceste locuri.

O zi frumoasă de toamnă cu un soare

parcă obosit, dar încă destul de darnic în care s-a oficiat o liturghie închinată Sfinților Arhangheli de un sobor de preoți având în frunte pe părintele Mihail Barbălată, parohul Bisericii „Acoperământul Maicii Domnului” din satul Obileni, raionul Hâncești.

După obișnuita slujbă divină s-a săvârșit Acatistul Sfinților Arhangheli și un Tedeum de sănătate pentru locuitorii satului și pentru viitorul prosper al acestora. Ca la orice hram s-a înconjurat Sfânta biserică, după care a urmat predica părintelui Mihail Barbălată, însoțită de un cuvânt de felicitare pentru băștinași și cei prezenți. De asemenea cu un cuvânt de felicitare s-a adresat părintele Mihail Feodor - parohul bisericii din satul Leușeni și părintele Siluan, parohul bisericii „Înălțarea Domnului” din satul Bălceana, același raion.

Ca oaspete de onoare la Sărbătoarea de suflet, cei de la Leușeni l-au avut pe domnul Ștefan Matei - Președintele Fundației Internaționale a Invalizilor. Acest Om timp de zece ani în șir colindă satele Moldovei și ca un înger între oameni, ca un sol și trimis a

lui Dumnezeu poartă vestea cea bună, aduce bucurie acolo unde tristețea a prins rădăcini, vindecă acolo unde a rănit „soarta”.

Majoritatea acțiunilor de caritate pe care le desfășoară Fundația ce o reprezintă Domnia Sa sunt săvârșite prin intermediul Bisericii.

Se spune că, timpul este rezultatul faptelor și al viețuirii noastre. El este un fragment din veșnicie. După aceste spuse se conduce și domnul Matei în activitatea sa, devenind în timp ctitor de locașuri sfinte, iar prin aceasta contribuind la prosperarea Bisericii Ortodoxe din Moldova, dar totodată făcând să răsară flacăra credinței în inimile multor oameni care pășesc mai rar în locașurile sfinte.

Are obișnuita dragoste creștinească domnul Ștefan Matei că mergând într-un locaș sfânt să lese ca jertfă sau binefacere un anumit obiect liturgic. La Leușeni cu ocazia acestei sărbători frumoase, domnul Matei donează o cădelniță cu clopoței pe care a fost gravată următoarea inscripție: „Spre veșnică amintire bisericii din satul Leușeni cu ocazia Sărbătorii Hramului...”

Darul de suflet a fost însoțit cu hrana materială a acesteia: tămâia bine mirosoare și cărbunii.

Această faptă a fost apreciată cu o deosebită evlavie de către cei prezenți.

Dat fiind faptul că, în satele moldave o mulțime de creștini poartă nume de Arhangheli, și la Leușeni părintele paroh poartă numele arhanghelului Mihail, cu această ocazie Fundația Internațională a Invalizilor îl felicită personal pe Cucernicia Sa, iar în persoana lui pe toți locuitorii satului Leușeni, dorindu-le pace, sănătate, fericire și noroc. Bunul Dumnezeu să-și îndrepte oricând privirea dulce și blajină asupra acestui sat cu nume frumos, păzindu-l de vitregiile timpului și îndreptându-l mereu pe făgașul cel sfânt și drept.

Aliona Moșneguțu

ÎN AMINTIREA EPISCOPULUI DORIMEDONT

Va fi construită cea mai înaltă clopotniță din R. Moldova

Martți, în orașul Edineț, a fost sfințit locul pe care va fi construită Catedrala „Sfântul Mucenic Dorimedont”, după proiectul celei mai mari biserici din Rusia – „Hram Hrista Spasitelea”. Biserica va avea cinci cupole uriașe din aur, trei altare și va fi unul dintre cele mai mari lăcașuri de acest fel din republică. În fața catedralei, va fi ridicată cea mai înaltă clopotniță din R. Moldova, care va atinge înălțimea de 73-75 metri. Potrivit preotului Adrian Cotelea, secretarul Episcopiei de Nord, pe același teren vor mai fi construite un bloc administrativ al Episcopiei, o încăpere pentru sfințirea agheasmei și un cavou pentru familia ctitorului bisericii.

Ideea de a ridica acest complex eparhial, precum și finanțarea totală a lucrărilor îi aparține în exclusivitate lui Victor Copiiimulți, om de afaceri de la Chișinău, cel care, acum un an, a suportat cheltuielile pentru transportarea și tratamentul la Clinica „Lorenz Bohler” din Viena a regretatului episcop de Edineț și Briceni, PS Dorimedont. Copiiimulți ne-a spus că a hotărât să sponsorizeze această construcție pentru că, la nordul RM, sunt puține biserici, iar existența unei mari catedrale la Edineț a fost unul dintre visurile ultimului ierarh de Nord. „Aș vrea ca Clopotnița și Catedrala din Edineț să rămână ca o amintire nepieritoare a Episcopului Dorimedont și memoria lui să nu

poată fi ștearsă. Cred că dangătele acestor clopote vor readuce în inima fiecăruia iubirea părintească pe care Episcopul le-a purtat-o tuturor oamenilor. Cei care au fugit de el și au vrut să-i închidă gura atâta timp cât era în viață se vor trezi neputincioși în fața chemării și dragostei lui Dumnezeu, pentru care PS Dorimedont a trăit până în ultima clipă”, ne-a spus omul de afaceri.

Deși Episcopia de Edineț și Briceni urmează să dispună de un complex eparhial de proporții, Nordul continuă - de aproape un an - să nu aibă episcop. Încercările Mitropolitului de a numi aici mai mulți ierarhi, care altădată au fost ostili față de PS Dorimedont, au fost zădărnice de preoții și administrația episcopiei, care au declarat că îl vor accepta ca urmaș al regretatului numai pe fratele acestuia, egumenul Hariton, altminteri, ar putea să treacă la Mitropolia Basarabiei. Preoții de la Nord consideră că tergiversarea acestei probleme se face intenționat și susțin că ei, de fapt, au episcop, fiindcă „Stăpânul Dorimedont e cu noi”.

Întrebat de noi cum explică această situație, ÎPS Vladimir ne-a spus că noul episcop de Edineț și Briceni va fi numit imediat după ce se va găsi „un numitor comun”. Mitropolitul afirmă că este deja de acord să-l numească arhiereu la Nord pe egumenul Hariton, însă acesta nu mai răspunde la invitațiile sale.

Pavel Păduraru

CANTINĂ SOCIALĂ LA BISERICA „ACOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI” DIN IZVOARE

În anul 2008 se vor împlini zece ani de la deschiderea bisericii „Acoperământul Maicii Domnului” din satul Izvoare, Fălești. Biserica a fost construită în temei pe banii pensionarilor. Construirea noii biserici a permis ca cea veche să fie transformată în schit.

Părintele Alexandru de multe ori vorbea enoriașilor despre viața Sfântului Vasile cel Mare, învățător al lumii creștine, al cărui pildă de trăire s-a impus lumii creștine pentru totdeauna. Părintele Alexandru ne mai vorbea și despre așezămintele de caritate pe care le-a organizat Sfântul Vasile cel Mare, construind azile pentru cei care se aflau în neputințe, case pentru îndreptarea tinerilor, spitale, leprozorii, ospătării pentru călători și pentru cei nevoiași. Mai spunea părintele nostru că tare ar fi vrut ca și noi să urmărim pilda Sfântului Vasile cel Mare. Și iată că în anul 2007 a reușit să organizeze o cantină socială chiar pe teritoriul bisericii din sat. La realizarea acestui proiect a participat și primăria satului Izvoare obținând finanțarea din fondul social pentru procurarea produselor alimentare. Cantina a fost deschisă în casa parohială. Primarul satului Eugenia Moisei prezintă lunar lista bolnavilor și celor mai nevoiași.

Bucătăresele Maricica Ciomschi și Valentina Sandu zilnic pregătesc bucate gustoase care sunt pe placul celor deserviți. În caz că omul nu poate veni la cantină, el este deservit la domiciliu de către asistentul social Elena Rotaru.

Toți cei ce primesc hrană la cantina socială sunt foarte mulțumiți de serviciu.

Serviciile cantinei sociale sunt solicitate tot mai mult. Apar cereri adăugătoare de la pensionari, care ar fi de acord chiar pentru o plată din pensii să fie alimentați aici, deoarece le este foarte greu să procure produse și să pregătească bucatele în fiecare zi.

Să ne ajute Dumnezeu să fim în stare să îndeplinim solicitările tuturor care au nevoie de ajutor.

Slăvit să fie Domnul!

Vasile Rotaru, pensionar

CALENDAR
ORTODOX
DECEMBRIE

1 V 14 Sfântul Prooroc Naum; Cuv. Filaret.
2 S 15 Sfântul Prooroc Avacum; Sf. Mc. Meropi.
3 D 16 Sfântul Prooroc Sofronie; Cuviosul Ioan Sinaitul.
4 L 17 + Sfântul Mucenic Varvar; Cuviosul Ioan Damaschin.
5 M 18 + Cuviosul Sava cel Sfințit; Sfântul Mucenic Anastasie.
6 M 19 +) Sf. Ierarh Nicolae.
7 J 20 + Sf. Mc. Filoteia de la Argeș; Sf. Ambrosie de Milan.
8 V 21 Cuv. Patapie și Sofronie; Sf. Ap. Sosten.
9 S 22 Zămislirea Sfintei Fecioare Maria; Proorocița Ana.
10 D 23 Sfinții Mucenici Mina, Ermoghen și Eugraf.
11 L 24 Cuv. Daniil Stălpnicul și Luca; Sf. Mc. Varsava.
12 M 25 + Sfântul Spiridon al Trimitundinei; Sfântul Alexandru.
13 M 26 + Sf. Mc. Eustatie și Auxentiu; Sf. Herman din Alaska.
14 J 27 Sfinții Mucenici Tirs, Leuchie, Calinic, Filimon și Arian.
15 V 28 Sf. Mc. Elefterie; Cuviosul Pavel.
16 S 29 Sfântul Prooroc Agheu; Sf. Mc. Marin; Sf. Teofana.
17 D 30 Sf. Prooroc Daniil și cei trei tineri.
18 L 31 + Cuviosul Daniil Sihastru de la Voroneț; Sf. Mc. Sebastian și Zoe.
19 M 1 Sf. Mc. Bonifatie; Sf. Aglaia.
20 M 2 Sf. Sfințitul Mc. Ignatie Teoforul.
21 J 3 Sf. Mc. Iuliana și Temistocle.
22 V 4 Sf. Mc. Anastasia, Hrisogon și Teodota.
23 S 5 Sfinții zece Mucenici din Creta; Cuvioșii Pavel și Naum.
24 D 6 Sf. Mc. Eugenia (Ajunul Crăciunului).
25 L 7 (+) Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.
26 M 8 +) Soborul Maicii Domnului; Sfântul Nicodim de la Tismana.
27 M 9 +) Sf. Ap. Întâi Mc. și Arhidiacon Ștefan.
28 J 10 Sfinții 20,000 de Mucenici arși în Nicomidia.
29 V 11 Sfinții 14,000 de prunci uciși de Irod.
30 S 12 Sf. Mc. Anisia și Cuvioasa Teodora.
31 D 13 Sf. Ierarh. Petru Movilă. Cuvioasa Melania Romana; Cuv. Zotic preotul, hrănitorul copiilor orfani.

SFÂNTUL CUVIOS GHEORGHE DE LA CERNICA

3/16 decembrie

Moaștele cuviosului Gheorghe de la Cernica

Cuviosul Părinte Gheorghe a trăit între anii 1730 – 1806 și a revigorat viața în Schitul Cernica, unde a organizat o mănăstire cu aleasă viața de obște după tipicul Muntelui Athos și al obștilor paisiene din Moldova. Alături de Mănăstirea Cernica, începând din 1793 și până în 1806, a condus și Mănăstirea Căldărușani.

Sfântul Cuvios Gheorghe de la Cernica s-a născut pe la anul 1730 în părțile Sibiului, la

Săliște, și a venit în București încă din tinerețe, intrând în slujba unui arhieru grec. După o vreme, împreună cu acest arhieru grec, Sfântul Cuvios Gheorghe a plecat undeva în sud, către Tesalonic, și apoi la Athos. La Muntele Athos, Sfântul Cuvios Gheorghe s-a alăturat obștii pe care o închegea acolo marele stareț Paisie Velicicovski. A fost primit în călugărie chiar de starețul Paisie în anul 1754, când a fost hirotonit și ieromonah. Din acest moment și până la 1781 a rămas în preajma starețului Paisie oriunde a mers acesta împreună cu obștea sa. A rămas la Athos până în anul 1763. Înmulțindu-se obștea, au venit în părțile românești. După o încercare de a se stabili în Țara Românească, au primit Mănăstirea Dragomirna din părțile Bucovinei, unde au stat din 1763 și până în 1775. Sfântul Cuvios Gheorghe a rămas împreună cu starețul Paisie până în anul 1781 la Mănăstirea Neamț, după care l-a rugat să-i îngăduie să meargă din nou la Sfântul Munte Athos. Pe drum, la București s-a întâlnit cu un alt mare călugăr care, împreună cu Mitropolitul Grigorie II, l-au convins să rămână în Țara Românească. Sfântul Cuvios Gheorghe a ajuns la Mănăstirea Cernica în urma unui vis pe care l-a avut. În vis i s-a arătat Sfântul Ierarh Nicolae care l-a îndemnat să vină la biserica al cărei ocrotitor era și care se afla în paragină de vreo 30 de ani. În anul 1793, Sfântul Cuvios Gheorghe a primit din partea

Mitropolitului Filaret II al Țării Românești și Mănăstirea Căldărușani și ocăruierea sa. Același lucru pe care l-a făcut în Moldova starețul Paisie cu Mănaștirile Neamț și Secu a fost făcut și de starețul Gheorghe cu Mănaștirile Cernica și Căldărușani, păstorindu-le de la 1794 și până la anul 1806.

Sfântul Cuvios Gheorghe a revigorat cu totul viața monahală la Mănăstirea Cernica care fusese părăsită. În decurs de câțiva ani, din numai 3 călugări câți au venit la Cernica la anul 1781, pe la 1784 erau vreo 33 de monahi, iar la 1785-1786 ajunsese la 103 călugări. Aceasta este o dovadă a modelului extraordinar pe care l-a constituit starețul Gheorghe, care, împreună cu ei, a curățat Ostrovul; păstrau rânduiala celor 7 Laude pe care le săvârșeau într-o pivniță deoarece alte construcții nu mai existau în preajma lăcașului de la Cernica. A fost un timp de aur, binecuvântat care marchează memoria noastră și ne întărește convingerea că monahismul trăit în chip autentic are puternice virtuți de regenerare spirituală.

Canonizarea Sfântului Cuvios Gheorghe de la Cernica a fost aprobată de membrii Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința din 20 – 21 octombrie 2005, la propunerea Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei. Proclamarea Canonizării a avut loc în anul 2005 pe data de 3 decembrie la Mănăstirea Cernica.

SFÂNTUL IOAN DAMASCHIN

4/17 decembrie 2007

Sfântul Ioan Damaschin este cel care a compus numeroase imne și poezii religioase ce sunt cântate ori citite și astăzi la slujbele bisericești.

Sfântul Ioan Damaschin a trăit în timpul împăraților Leon Isaurul și Constantin Copronimul și s-a remarcat prin erudiția și prin înțelepciunea sa. În scrierile sale a explicat învățăturile de credință, fapt pentru care el este cunoscut ca unul dintre cei mai mari învățători ai Bisericii. Sfântul Ioan Damaschin este unul dintre cei mai reprezentativi părinți ai Tradiției Răsăritene și, de asemenea, unul dintre cei mai importanți scriitori bisericești. Cu el se încheie practic o perioadă extrem de tulbură și destul de încrâncenată pentru Istoria Bisericii, anume întreaga dispută din jurul iconoclastismului. Sfântul Ioan Damaschin era originar din Siria, chiar numele de „Damaschin” provenea de la orașul Damasc unde se născuse ca fiu al lui Servun Mansur, unul dintre înalții dregători de la curtea califului Abdul Malek. De numele tatălui său se leagă o serie de evenimente extrem de importante pentru viața creștinismului siriac pentru că, deși legat de activitatea califilor, Servun Mansur s-a ocupat îndeaproape de buna orânduire și de viața onestă a creștinilor aflați sub stăpânirea musulmană. Sfântul Ioan Damaschin va prelua, la vârsta maturității, funcția tatălui său și va rămâne în această funcție vreme îndelungată, până în timpul califului Omar II când acesta îi cere ca, în schimbul renunțării la credința creștină, el să-și păstreze funcția. Sfântul Ioan Damaschin nu va accepta această propunere, fapt pentru care se va retrage în Mănăstirea „Sfântul Sava” împreună cu fratele său adoptiv Cozma, Cozma de Maiuma - cum este el cunoscut - unul dintre teologii reprezentativi ai tradiției siriene.

Sfântul Ioan Damaschin a avut o activitate intensă pentru apărarea învățăturilor creștine combătând erezia iconoclastă, dar și atacurile venite din partea islamului. Activitatea Sfântului Ioan Damaschin s-a desfășurat pe mai multe fronturi. În primul rând, este un polemist, împotriva atacurilor venite din partea islamului, precum și polemist împotriva atacurilor venite

la credința creștină, chiar i se interzice să mai scrie și i se taie mâna. Prin minune dumnezeiască îi crește o altă mână, de aur sau de argint, cum de multe ori îl vedem reprezentat în icoane, mâna dumnezeiască cu care el și-a scris învățătura. Desigur, nu este doar un lucru faptic, ci este și o metaforă a faptului că scrisul Sfântului Ioan Damaschin este un scris inspirat cu o valoare permanentă, valabilă pentru toți.

SFÂNTA MUCENIȚĂ FILOFTEIA DE LA CURTEA DE ARGEȘ

7/20 decembrie

Originară din orașul Târnovo, în Bulgaria de astăzi, Sfânta Muceniță Filofteia s-a născut la începutul secolului XIII. A primit din botez acest nume care în limba greacă înseamnă „iubitoare de Dumnezeu”. Pentru ca a dovedit milă față de oamenii sărmani, a fost omorâtă de tatăl sau, la vârsta de numai 12 ani.

”Născută pe malurile Dunării, în Bulgaria de astăzi, în orașul Târnovo, crescută de mică în credință, cu mare virtuozitate pentru a ajuta pe cei sărmani, a se ruga și a trimite în rugăciunile sale toate nevoile celor năpăstuiți. De mică împărțea mâncarea și hainele ei săracilor. Dar mama ei murind pe când avea vârsta de 8 ani, a rămas singură, iar tatăl recăsătorindu-se și mama vitregă nefiind la fel de credincioasă ca mama ei bună, era trimisă cu mâncare la tatăl

ei și în drum spre țarina unde lucra bătrânul ei tata împărțea mâncarea săracilor și bolnavilor de lepră. Într-una din zile tatăl, văzând că nu îi ajunge mâncarea, s-a hotărât să o urmărească și să vadă ce se întâmplă cu mâncarea pe care trebuia să o primească. În acel moment, având toporul la cingătoare și văzând că mâncarea este împărțită săracilor, a ridicat toporul asupra fiicei, l-a aruncat și i-a atins piciorul, rana care i-a și provocat de fapt moartea. Tocmai cei care țineau foarte mult la ea, săracii și bolnavii din acea vreme și din acel loc au încercat să o ajute, însă nu au mai reușit. Astfel, ea și-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu. În clipa aceea, o lumină cerească s-a coborât asupra trupului ei și văzând aceasta tatăl său a fugit în orașul din apropiere, Târnovo, și a anunțat, a spus nenorocirea care s-a abătut asupra capului lui

și păcatul mare pe care l-a săvârșit al uciderii. Prima minune pe care a făcut-o Sfânta Muceniță Filofteia a fost vindecarea leproșilor prin atingerea de sângele ei.

Trupul ei micuț și firav a fost depus în biserica din Târnovo unde a stat până în anul 1394. Din cauza marii expansiuni otomane în Peninsula Balcanică, Sfânta trebuia mutată. Atunci, moaștele Sfintei Mucenițe Filofteia au fost aduse în orașul Curtea de Argeș, prima capitală a Țării Românești, și au fost așezate cu mare cinste de mulți preoți și episcopi din zona Munteniei în Biserica „Sfântul Nicolae domnesc”, unde au rămas până în anul 1886 când s-a restaurat întregul complex de la Curtea de Argeș și s-a construit paraclisul unde sălășluiesc astăzi moaștele Sfintei Mucenițe Filofteia.

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR ȘI TAINA EUHARISTIEI

Εκκλησία-adunarea celor chemați, darul dumnezeiesc oferit întregii umanități.

Când spunem Biserică, imediat trebuie să se ivească pe orizontul realității noastre noțite, cuvântul Euharistia. Euharistia, această Taină a Împărăției¹ după renumita expresie a părintelui Alexander Schmemmann, reprezintă acel pilon pe care se fundamentează această întreagă instituție teandrică.

Taina euharistiei constituie prin excelență descoperirea însăși a Bisericii și nu o taină printre celelalte taine ale Bisericii.

Am ales acest generic, deoarece marele retor antiohian Sf. Ioan Gură de Aur, era chemat des să vorbească despre Euharistie. Fiind pus în situația de a explica Sfânta Scriptură poporului, el o făcea într-un mod destul de specific. Specificitatea tâlcuirii sale, rezidă în felul aprins al comunicării sale, cât și în frecvența deasă a ermineuticii pasajelor euharistice. Interesantă remarcă face eminentul teolog al sec. XX, John Meyendorff și anume că Sf. Ioan Gură de Aur nu a aparținut epocii sale². Adică, ermineutica sa scripturală, aparține mai mult secolelor anterioare vieții lui, dacă e să o comparăm cu cea a unor cureri teologice în care deja se făcea prezentă destul de mult influența concepțiilor platonice, origeniste și neoplatonice.

Concepția hrizostomică asupra Tainei Euharistiei, a fost una trează teologic, fără mistificări și dezvoltări eronate cum au început să apară mai apoi, bunăoară în corpusurile areopagite. El a fost aproape în învățătura euharistică de cea a Sfinților Ignatie Teoforul, Irineu al Lyonului și alții. Biblismul abordării teologice a temei euharistice, se datorează și faptului că el a aparținut școlii de exegeză antiohiene. Sf. Ioan Hrizostom a urmat cursurile de exegeză a lui Teodor de Mopsuestia. Dar într-un anumit mod, el a evitat învățăturile greșite ale profesorului său, care ulterior a fost condamnat ca eretic.

Marele retor antiohian vorbește despre Euharistie în modul următor: "Împărțirea cu Trupul și Sângele Domnului, deschizând credinciosului porțile Împărăției Cerurilor devine deja aici pe pământ izvor de sfințire și mântuire: Această trapeză este putere pentru sufletul nostru, întărirea inimii, temei pentru încredere, nădejde, mântuire, lumină, viață. Trecând dincolo (în Împărăția lui Dumnezeu, nota trad.) cu această jertfă, noi cu o mare îndrăzneală vom intra în locașurile sfinte, ca și cum am fi păziți din toate părțile cu o armă de aur. Dar de ce vorbesc eu de viitor? Această taină și aici îți face pentru tine pământul, cer."³

Dar spectrul analizei în acest comunicat, se va îndrepta mai mult spre problema împărțirii mai frecvente în opera hrizostomică. Patriarhul cetății constantiniene a fost un adevărat campion al îndemnului la o împărțire continuă cu Sfintele Taine.

Deschizând niște paranteze, se cere imperativ de menționat că această topică teologică, ar fi foarte bine de a fi adusă în discuție în zilele noastre, pe băncile departamentelor specializate ale mitropoliilor din spațiul Republicii Moldova.

Sf. Ioan trăia într-o perioadă în care deja împărțirea la fiecare liturghie nu mai era privită ca firescul vieții în Biserică. Odată cu intrarea în masă a populației de diferite culte în Biserică, conștiința eshatologică și eccleziologică a creștinilor se pierdea. Tot mai mult își făcea loc așa numita eccleziologie terapeutică⁴ inițiată de teologii alexandrini Origen și Clement al Alexandriei. Această eccleziologie, lăsa un con de umbră asupra Euharistiei și punea un foarte mare accent pe lupta

cu patimile. Desigur lupta cu patimile își are rolul său extrem de important în viața unui creștin, dar mereu totuși se cere a fi articulată cu viața euharistică a Bisericii.

Așadar, marele Ioan neostenit îndemna poporul lui Dumnezeu așa numitul "ο λαός του Θεού" la o împărțire continuă spunând: "În zadar se face jertfa în fiecare zi, în zadar stăm în preajma jertfelnicului; nimeni nu se împărțesește. Acestea vi le spun nu ca să vă împărțiți pur și simplu, ci ca să vă faceți vrednici. Nu ești vrednic de jertfă, nici de Împărțire? Dar atunci nu ești vrednic nici de rugăciune. Auzi diaconul care stă și zice: Cât sunteți în penitență rugați-vă! Toți câți nu se împărțesc sunt în penitență, ce mai stai? Dacă ești dintre cei ce sunt în penitență nu trebuie să te împărțesești, căci cine nu se împărțesește e dintre cei ce sunt în penitență. Pentru ce spune: Apropiati-vă cei ce nu puteți, să vă rugați!, iar tu stai cu insolentă? Iar dacă nu ești dintre aceștia, ci din cei ce pot să se împărțesească, cum de nu te îngrijești să faci așa? Oare acest lucru nu e nimic pe pământ? Observă rogu-te! Este o masă împărțesească, îngeri slujesc acestei mese, e de față însuși Împăratul, și tu stai gură cască"⁵.

Observăm din textul de mai sus, puterea cuvântului Sfântului Părinte și în general cuvintele întregii opere a ierarhului Ioan îl trădează că a făcut ucenicia la marele profesor de retorică Libaniu.

Din pasajul citat mai sus, putem evidenția faptul că Sf. Ioan nu propovăduia o împărțire cu tainele lui Hristos așa într-un mod indiferent de starea sufletescă a credinciosului. Ci din contra promova o kinonie cu Trupul și Sângele lui Hristos în contextul prezenței unei stări de suflet înrădăcinată în relația agapică cu Hristos.

Dar la acest capitol cu regret în pastorația estic ortodoxă per ansamblu, se observă o exagerare în cerința pregătirii credinciosului înainte de a se împărți. "Exigența sfințeniei și a desăvârșirii personale pentru împărțirea frecventă e un maximalism excesiv lipsit de simțul nuanței și al diversității stărilor și treptelor pe care se afla oamenii, și care ignoră faptul că Euharistia e o hrană de drum a sufletului pe calea desăvârșirii."⁶ Dar deasa împărțire personală, exclusiv doar a unor membri dintr-o comunitate euharistică, totuși nu este o cale adevărată a Bisericii în devenirea sa primordială. Această împărțire frecventă individuală reprezintă o situație acceptabilă în temeiul diferitor factori istorici și teologici. Dar totuși în acest caz Biserica nu reprezintă, nu iconizează ceea ce ea prin excelență este menită să preînchipuie, adică preînchipuirea Împărăției ce va să

vină adică a eshatonului, învățătura puternic nuanțată în zilele noastre de către mitropolitul Pergamului Ioannis Ziziulas.⁷ Eforturile pastorației, trebuie să se îndrepte în direcția ca toți credincioșii care paricipă la Dumnezeiasca Liturghie în final să se împărțesească cu Trupul și Sângele Domnului. Dar desigur nu înainte de a lucra cu credincioșii și ai pregăti spre a conștientiza ce înseamnă a fi un ucenic adevărat al Domnului Hristos.

Marele retor antiohian ne mai zguduie cu următoarea kerygmă a sa: "Spune-mi: dacă cineva chemat fiind la masă, și-ar spăla mâinele și s-ar așeza, și ar fi gata pentru masă, dar mai apoi n-ar gusta din ea, nu insultă oare pe cel ce l-a chemat? N-ar fi mai bine ca unul ca acesta nici să nu vină? Așa și tu ai venit, ai cântat împreună cu toți, ai mărturisit că ești dintre cei vrednici care n-au fost îndepărtați împreună cu cei nevrednici; atunci cum ai rămas și nu te împărțesești din cele de pe masă? Spui sunt nevrednic. Dar atunci ești nevrednic și de comuniunea în rugăciuni, fiindcă Duhul coboară de sus nu numai asupra celor puse înainte ci și prin cântările acelea"⁸.

Iarăși se observă o argumentare convingătoare plină de focul Duhului, un adevărat strateg al cuvântului care și l-a făcut așa de îndrăgit de creștinii atât din Antiohia cât și din Constantinopol.

Passajul citat mai sus s-ar potrivi de minune și creștinilor postmodernității, care și în ziua de astăzi când învățătura Bisericii a devenit așa de accesibilă, totuși nu pășesc corect în calea euharistică.

Așadar, am văzut mici schițări ale teologiei euharistice a Sf. Ioan Hrizostom care neîncetat prin cuvântul său dres cu sare și prin hristificarea sa continuă a reprezentat o adevărată mărturie atât pentru epoca sa cât și pentru epocile ulterioare.

Stănilă Iurie

(Note)

1 Vezi Alexandre Schmemmann *Euharistia Taina Împărăției*, Editura Anastasia.

2 Иоанн Мейендорф. *Введение в святоотеческое богословие*, Глава 6. Святытель Иоанн Златоуст, Москва, 2001. (John Meyendorff *Introducere în teologia Sfinților Părinți*, Capitolul 6 Sfântul Ioan Gura de Aur, Moskova, 2001.) http://www.krotov.info/library/m/meyendrf/patr_16.html.

3 Иоанн Златоуст, *Беседы на 1-е послание к Коринфянам*, 24.5 // Творения, Т.10, Кн.1, р. 242. (Ioan Gura de Aur, *Omiliile la I epistola către Corinteni*, 24.5 // Opere T. 10, p. 1, p.242.) http://theolcom.ru/doc/sacradoc/2_11_Hilarion.pdf

4 Vezi mai multe despre eccleziologia terapeutică la Ioannis Ziziulas Mitropolitul Pergamului în *Θέματα Εκκλησιολογίας (Subiecte despre Eccleziologie)* <http://www.oodegr.com/oode/dogmat1/periex.htm>

5 *Împărțirea continuă cu Sfintele Taine*, Sfântul Nicodim Aghioritul, *Carte foarte folositoare de suflet despre Împărțirea continuă cu precuratele lui Hristos Taine*, Sibiu, Deisis, 2006, p. 219.

6 Ibidem, *Împărțirea continuă pro și contra - o dispută perenă și lecțiile ei* (diac. Ioan I. Ică jr), p. 48.

7 Vezi Michel Stavrou, *Principes de l'ecclesiologie orthodoxe et difficultés de mise en oeuvre*, http://orthodoxe.free.fr/files/Ecclesiologie_Stavrou.pdf

8 *Împărțirea continuă cu Sfintele Taine*, Sfântul Nicodim Aghioritul, *Carte foarte folositoare...*, p. 220.

„Trupul lor cu pace s-a îngropat și numele lor trăiește între neamuri” (Ecleziastul 44, 14)

A trecut un an de la mutarea PS Dorimedont, iar amintirea lui tot mai des inunda sufletele noastre cu acele clipe irepetabile ale bucuriei trăite alături de Sfinția Sa. E imposibil să uiți chipul lui plin de blândețe și bunătate care la fiecare întâlnire alunga starea de tristețe și oboesală. Deoarece PS mult s-a îngrijit de sufletele noastre, recunoștința față de el va rămâne veșnică. Cu multă stimă purtăm și vom purta în amintire acele povești și acel exemplu viu al slujitorului adevărat, deoarece Bunul Dumnezeu l-a înzestrat cu calități spirituale deosebite.

Anturajul și mediul potrivite pentru a studia și a trăi cu adevărat teologia, mi-a întipărit chipul lui printre sfinții și cuvioșii care și-au jertfit viața din iubirea pentru Dumnezeu și în special pentru aproapele. Faptul că PS a dorit să readucă la viață valorile moral-spirituale și etice ale societății și în special ale tinerii generații, cu multă încredere pot considera că acest lucru a avut izbândă și sper că ceea ce a crescut în „Grădina” PS Dorimedont va înflori și această grădină va fi la fel de frumoasă și roditoare.

Vlădica întotdeauna era pentru noi un exemplu viu al smereniei și al iubirii, calități pe care fiecare dintre noi are posibilitatea să le cultive și să le promoveze urmând exemplul lui. Voia lui Dumnezeu, Care l-a chemat la Sine, nu poate fi supusă judecării omenești, iar noi creștinii suntem datori să ștergem acele momente de durere din sufletele noastre și să mergem înainte, așa cum a iubit PS să treacă prin toate obstacolele prin credință neînfruntată și dragoste nemărginită. Episcopul Dorimedont s-a dovedit a fi un adevărat promotor al valorilor creștine creând un mediu prielnic de informare, el fiind acel semănător al cuvântului lui Dumnezeu în inimile creștinilor atât prin școlile duhovnicești cât și prin publicațiile, tipărirea de cărți, editate pentru catehizarea și întărirea spirituală și a enoriașilor eparhiei, și a credincioșilor în general.

Printre realizările ce țin de activitatea misionară și de promovare a credinței dreptmăritoare ortodoxe se pot aduce multe exemple, acestea fiind aportul enorm de jertfire și rugăciune personală al Prea Sfinției sale. Păstorind cu multă strădanie și dăruire, a zidit în nordul acestui plai două școli cu adevărat promoatoare a idealurilor unor vieți creștine și a unor adevărați teologi, fiindcă PS întotdeauna a avut grijă de mântuirea sufletului fiecărui dintre noi, cei ce gustăm din roadele muncii sale. PS întotdeauna ne îndemna să ducem o acerbă luptă duhovnicească, hotărâre în toate, un angajament și luare-aminte zilnică.

Faptul că voia Domnului, nu însă și voia noastră, a îngăduit desprinderea trupeză, va face ca amintirea lui să fie veșnică, iar chipul lui o icoană în sufletul nostru. E regretabilă atmosfera distrugătoare a modernismului care neglijează curățenia și puritatea ortodoxiei, iar noi, tinerii teologi, avem sarcina de a lumina atât prin faptele noastre cât și prin strădania fiecăruia dintre noi.

Ceea ce Episcopul Dorimedont a lăsat ca moștenire spirituală trebuie și merită să fie valorificat și acest lucru este necesar fiindcă doar prin ajutorul nevăzut al Vlădicăi și prin efortul nostru vom realiza ceva frumos, așa cum și-a dorit Sfinția sa.

Ion Dulgher

18 ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Arsenie Boca

La 28 noiembrie se împlinesc 18 ani de la trecerea la cele veșnice a părintelui Arsenie Boca. Cunoscutul teolog s-a născut la data de 28 septembrie 1910, în localitatea Vata de Sus - județul Hunedoara. A urmat școala primară în localitatea natală, apoi, între anii 1924 - 1928, liceul la Brad. Din anul 1928 a urmat cursurile Institutului Teologic de Grad Universitar din Sibiu. A obținut titlul de licențiat în teologie, în anul 1932. În perioada 1932 - 1936 a fost student al Facultății Belle Arte din București și mai apoi, timp de doi ani, al Facultății de Medicină din Cluj pe care, însă, nu a mai terminat-o. În urma unui pelerinaj la Muntele Athos s-a hotărât să intre în viața monahală. La întoarcere a intrat în obștea Mănăstirii

Sâmbăta de Sus, la scurt timp fiind hirotonit diacon și mai apoi preot. La îndemnul mitropolitului Nicolae Balan, în 1948 s-a mutat la Mănăstirea Prislop, unde a rămas până în 1959, când, forțat, și-a stabilit domiciliul în București. Ultima parte a vieții și-a petrecut-o la Mănăstirea Sinaia. S-a mutat la cele veșnice în data de 28 noiembrie 1989 și a fost înmormântat, după dorința proprie, la Mănăstirea Prislop, pe data 4 decembrie 1989.

114 ani de la nașterea mitropolitului Nicolae Colan

Pe data de 28 noiembrie 2007, se împlinesc 114 de la nașterea ÎPS Nicolae Colan, arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului, traducător și publicist, membru al Academiei Române. S-a născut la data de 28 noiembrie 1893, în Araci (fost Arpatac), județul Covasna. A făcut studii la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov (1906 - 1914), la Institutul Teologic din Sibiu (1914 - 1917), la Facultatea de Litere a Universității din București și la Facultatea de Teologie protestantă a Universității din Berlin (1921 - 1922). De asemenea, a fost profesor de Noul Testament la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu (1922 - 1936) și rector al Academiei (1928 - 1936). La data de 31 mai 1936 a fost hirotonit episcop, iar la 23 mai 1957 a fost ales arhiepiscop al Sibiului și mitropolit al Ardealului. Ca mitropolit, a îndrumat activitatea clerului, a Institutului Teologic și a publicațiilor bisericești de la Sibiu și s-a îngrijit de pictarea Catedralei mitropolitane. A fondat revista „Viața ilustrată” și două colecții de profil: „Cărțile vieții” și „Veniți de luați lumină”. De numele lui se leagă tipărirea Noului Testament, după Biblia lui Andrei Șaguna. A trecut la cele veșnice în data de 15 aprilie 1967, la Sibiu.

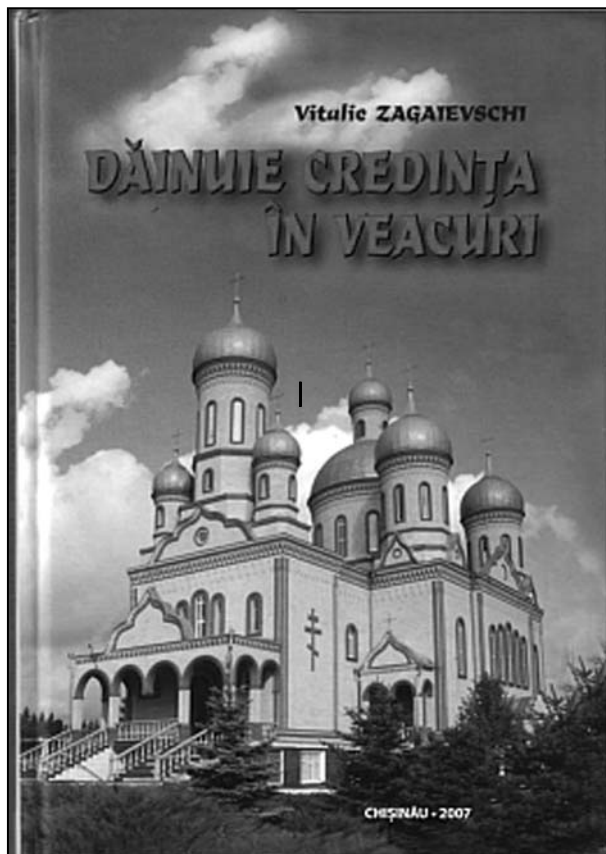
LANSARE DE CARTE LA DROCHIA

În protopopiatul Drochia pe data de 23 noiembrie a fost o adevărată sărbătoare. La Catedrala „Adormirea Maicii Domnului” din centrul raional a avut loc lansarea cărții-album a parohiilor din raionul Drochia.

Cartea este intitulată „Dăinuie credința în veacuri” și este semnată de publicistul drochian Vitalie Zagatzevski. La manifestare a fost apreciată și contribuția prot. Pavel Vuluță, protopop de Drochia în editarea acestei cărți.

La întrunirea preoților a fost prezent și prot. Ioan Vulpe, șeful Complexului editorial bisericesc, care a înmănat, conform binecuvântării ÎPS Vladimir, seturi de Mineiuri pentru parohiile din raion.

Un grup de copii din familii socialmente vulnerabile, care sunt în grija Frații „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Drochia, au primit din partea Direcției mitropolitane rechizite școlare, seturi igienice și alte daruri.

APOLOGETII CREȘTINI

Față de persecuțiile împăraților romani și de atacurile filosofilor și păgânilor, reprezentanții Bisericii n-au rămas inactivi. Ei au trebuit să răspundă prin scris spre a se apăra de persecuțiile, acuzațiile și calomniile îndreptate contra lor de lumea păgână și spre a restabili adevărul cu privire la noua credință creștină.

S-a dat numele de apologeti scriitorilor creștini greci și latini din secolul al II-lea, care au apărat creștinismul și Biserica de ura, fanatismul, învinuirile și calomniile nedrepte ale păgânilor și de persecuțiile crude de sângeroase, dezlănțuite de Imperiul roman contra creștinilor. Apologetii greci sunt următorii: Quadratus sau Codratos care a înmănat împăratului Adrian (117-138), între 124-126, cu ocazia șederii sale la Atena, o apologie în favoarea creștinilor; Aristide, filosof din Atena, a înmănat către anul 139, împăratului Antonin Pius (138-161), o „apologie pentru creștini” în 17 capitole, prin care i apăra de calomniile păgânilor.

Ariston de Pella, în Decapolis din Palestina, este autorul dialogului „Disputa lui Iason și a lui Papiscus despre Hristos”, scris în grecește pe la 140. Discuția a avut loc între iudeo-creștinul Iason, care apăra creștinismul și iudeul alexandrin Papiscus, care, instruit și lămurit de Iason, se converteste la creștinism. Sfântul Iustin Martirul și Filosoful († 1 iunie 165) a scris multe lucrări în apărarea credinței creștine, dintre care cele mai importante sunt:

Apologia I-a, adresată către 155 împăratului Antonin Pius și Senatului roman, scriere de mare valoare, în care ne oferă o mărturie autentică despre viața creștină și despre Liturghia creștină primară.

Apologia a II-a, scrisă după 161, adresată Senatului roman, mai scurtă, cu conținut asemănător.

Dialogul cu iudeul Trifon, scris între 150 și 155, în care căuta să convingă pe iudei de mesianitatea lui Iisus Hristos și de adevărul religiei întemeiate de El.

În apărarea credinței creștine, Sfântul Iustin dă o înaltă apreciere și valorilor culturii umane. În apologiile sale el afirmă că tot ce este bun și sublim, nu numai în filosofia și cultura greacă, ci la toate popoarele, în toată cultura umană precreștină, a fost împărțit lumii de Logosul divin, pe calea revelației naturale. De aceea, după părerea sa, „filosofia este bunul cel mai mare și vrednic de

Dumnezeu, către Care numai ea singură poate să ne înalțe și să ne apropie” (*Dialogul cu iudeul Trifon, I*). Înalta și înțeleapta lui cugetare creștină i-au adus Sfântului Iustin pe bună dreptate supranumele de Filosoful.

Tatian Asirianul, elevul lui Iustin, a scris pe la 170 o apologie, „Cuvânt contra grecilor”, în care combate cu severitate cultura greco-romană, viața, morala și așezămintele păgânilor, scoțând în relief superioritatea creștinismului.

Miltiade, originar din Asia Mică, a scris o Apologie, adresată la jumătatea secolului al II-lea, către împărații Marcu Aureliu (161-180) și Lucius Verus (161-169) și lucrările „Contra Grecilor” și „Contra Iudeilor”. Toate aceste opere s-au pierdut.

Apolarie, episcop de Hierapolis, în Frigia, contemporan cu împăratul Marcu Aureliu, a scris: o apologie „Despre credința”, adresată lui Marcu Aureliu, „Contra Grecilor”, în cinci cărți, „Contra iudeilor”, în două cărți, „Despre adevăr”, în două cărți, dar toate s-au pierdut.

Meliton de Sardes, episcop la Sardes, în Lida, a scris numeroase lucrări din care s-au păstrat unele fragmente. Între acestea, se află și o Apologie, adresată împăratului Marcu Aureliu.

Teofil al Antiohiei († 183-185) a scris apologia Către Autolic, în trei cărți, probabil un magistrat păgân, în care apăra creștinismul de acuzațiile nedrepte al păgânilor, arată insuficiența păgânismului, scoțând în relief superioritatea doctrinară și morală a creștinismului.

Atenagora Atenianul, filosof creștin din Atena, a scris după 177 apologia „Solie pentru creștini”, adresată împăratului Marcu Aureliu, în care combate pe rând cele trei acuzații principale aduse de păgâni creștinilor: ateismul, imoralitatea și antropofagia.

Filosoful Hermias a scris lucrarea „Luarea în răs a filosofilor profani”, în care evidențiază contrazicerile și certurile dintre filosofii păgâni cu privire la Dumnezeu, la creațiune, lume și suflet.

Scrisoarea către Diognet, în 12 capitole, scrisă către 200, este o admirabilă descriere a vieții creștine. Creștinii duc o viață morală excepțională. Viața lor e o prefață a nemuririi cerești și a vieții de dincolo. „Creștinii trăiesc în trup, dar nu după trup; trăiesc pe pământ, dar viețuiesc ca în ceruri” (cap. VI). Ea este în fond o apologie a creștinismului.

Ca apologeti latini menționăm ca mai importanți pe Tertulian și Minucius Felix.

Tertulian († c. 240), născut pe la 160, la Cartagina, în provincia romană Africa, este un scriitor harnic și de mare talent. De la el ne-au rămas numeroase opere, câteva cu caracter apologetic, dintre care cea mai însemnată este Apologeticum, în 50 de capitole, scris în 197. Autorul demonstrează cu o logică impecabilă că persecuțiile contra creștinilor sunt ilegale și nedrepte. Se pedepsește la creștini singur numele, calitatea lor de creștini, nu crimă de drept comun, deoarece aceasta nu există – *confessio nominis non examinatio criminis damnatur – mărturisirea numelui, nu examinarea vinei se condamnă* (Apologeticum, II, 3, 11; Scorpiace, IX-X).

În morală, Tertulian, influențat de unele idei rigoriste ale sectei montaniștilor, apărută în Frigia, în Asia Mică, pe la 156-157, se arată foarte rigorist, interzicând creștinilor, contrar Sfântului Iustin, orice legătură cu valorile culturii profane, în filosofie, știință, artă și poezie. Iată cuvintele sale: „Ce este comun între Atena și Ierusalim, între Academie și Biserica! Cu atât mai rău pentru aceia care au dat la lumina un creștinism stoic, platonice, dialectic. Pentru noi, nu mai avem nevoie de curiozitate, după Iisus Hristos, nici de cercetare, după Evanghelie” (*De praescriptione haereticorum*, 7).

Biserica, însă, a urmat direcția Sfântului Iustin. Rigorismul său moral l-a împins încă de la 206 spre montanism, la care a trecut formal către 213. El a creat o secta aparte, a tertulianiștilor, pe care i-a readus la dreapta credință, mai târziu, Fericitul Augustin († 430).

Minucius Felix era un celebru avocat african, care locuia la Roma și a trecut la creștinism. El a scris pentru apărarea creștinismului o apologie, sub forma de dialog, numită, după numele personajului principal al lucrării „Octavius”. Dialogul se desfășoară între păgânul Caecilius, care acuză creștinismul, și creștinul Octavius, care apăra pe creștini de toate acuzațiile și calomniile păgânilor.

Apologetii au avut un mare rol nu numai în apărarea creștinismului, ci au contribuit, în același timp, în mare măsură la creștinarea societății greco-romane, ajutând pe păgâni să se elibereze de toate prejudecățile și îndoielile lor față de credința creștină.

Pr. Ioan Rămureanu

NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE, DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 29

“Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor”

SFÂNTA TAINĂ A MĂRTURISIRII

dr. Nicolae Fuștei

Sfânta Taină a Mărturisirii (Pocăinței, Spovedaniei) are o mare însemnătate pentru lucrarea de zidire duhovnicească a credincioșilor.

După primirea Sf. Botez, orice creștin care păcătuiește nu are alt mijloc de vindecare decât prin Sf. Taină a Pocăinței. Această taină este asemănată de către Sf. Simeon Noul Teolog cu cea a Botezului: “Și până astăzi Hristos realizează mântuirea și pe cei necredincioși îi aduce la credință dăruindu-le în Taina Botezului iertare de păcate, chiar dacă le-ar avea nenumărate, și pe cei credincioși care vin la El îi ridică spre mântuire prin pocăință, lacrimi, milostenie și alte lucruri bune făcute în măsura posibilităților” [cap.50]. În alt loc același Sf. Părinte spune: “Prin pocăință are loc îndreptarea din păcatele comise de noi. Fiindcă după botez nu există alt mijloc de a fi chemat spre mântuire, spre dar și spre har, în afară de virtutea muncii, reînnoirea și lacrimi, mărturisirea păcatelor și îndepărtarea de cele rele: anume pentru aceasta și ni s-a dat acest mare dar (se are în vedere Pocăința) [Cap. 30]”.

Deoarece nu există nici un om care să viețuiască și să nu păcătuiească, Mântuitorul Hristos, în vederea iertării păcatelor săvârșite de oamenii botezați, a instituit Taina Pocăinței. Baza canonică a acestei Sf. Taine se află încă în Sf. Scriptură. Astfel, Mântuitorul deseori ierta păcatele (Marcu 2,5; Luca 5,20; s.a.), iar mai apoi puterea de a ierta a dat-o Sf. Apostoli și urmașilor acestora. La început a fost făgăduită Apostolilor Săi: “Amin grăiesc vouă: Orice veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer, și orice veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer” (Matei 18,18), iar după învierea Sa, a fost instituită ca Taină, când s-a arătat Apostolilor Săi și a suflat asupra lor zicând: “Luați Duh Sfânt, cărora le veți ierta, se vor ierta; și cărora le veți ține, vor fi ținute” (Ioan 20,22-23).

Mărturisirea este Taina prin care creștinul, căindu-se de păcatele sale și mărturisindu-le înaintea preotului duhovnic, primește de la Dumnezeu, prin dezlegarea preotului, iertarea păcatelor, fiind reșezat în starea harică din care căzuse datorita lor. Momentele esențiale ale acestei Taine sunt următoarele:

1. Luând hotărârea să se îndrepte, penitentul se apropie de Dumnezeu în mărturisire cu umilință și cu inima înfrântă, mărturisind duhovnicului toate păcatele săvârșite de la ultima sa Mărturisire.

2. Manifestând părere de rău și căință pentru păcatele făcute, penitentul îngăduiește că în viitor se va strădui să nu mai facă astfel de păcate.

3. Duhovnicul dă dezlegare de păcate celui ce se mărturisește.

4. În sfârșit, după povețele necesare, duhovnicul dă penitentului canonul sau epitemia, ca printr-o anumită trudă personală să-și amintească de greutatea păcatului și de condiția lui muritoare.

SĂVÂRȘITORUL SF. TAINĂ A MĂRTURISIRII

Săvârșitorul Sf. Taine a Pocăinței este episcopul. Canonul 39 Apostolic spune: „Presbiterii și diaconii să nu facă nimic fără aprobarea episcopului, căci el este acela cărui i s-a încredințat poporul Domnului și de la care se va cere răspuns pentru sufletele lor”. În lipsa episcopului și cu binecuvântarea lui Sf. Taina a Mărturisirii poate fi administrată și de un preot cu hirotonia validă, fapt atestat în Canoanele 7 al Sinodului local din Cartagena; 13 al Sin I ecumenic ș.a.

Un loc aparte între săvârșitorii Sf. Taine a Mărturisirii în vechime l-au deținut așa-numiții preoți penitențieri, care erau împuterniciți de către episcop să administreze Sf. Taină a Pocăinței în cazuri deosebite, mai grave decât să împace la Liturghie, public, anumite categorii de penitenți, primindu-i în Biserică. (Canpnul 50 din Cartagena (419) spune: “Diferitele greșeli ale celor ce se pocăiesc să se hotărască prin chibzuința episcopului, iar prezbiterul să nu împace pe aceștia fără știrea episcopului, afară dacă silind

vreo nevoie mare în lipsa lui. Iar dacă vina vreunuia este publică și vestită, prin care face rău Bisericii, va pune mâna pe aceștia în fața Narticei”.

PRIMITORII SF. TAINĂ A MĂRTURISIRII

Primitorii ai Sf. Taine a Pocăinței sunt toți membrii Bisericii care se bucură de toate drepturile, fie clerici, fie laici, fie călugări, deci toți acei care nu sunt excluși din Biserică.

Potrivit tradiției Bisericii, spre a se putea împărtași cu vrednicie, credincioșii sunt datori a primi mai înainte Sf. Taina a Pocăinței, dar aceasta se poate administra ori de câte ori o cer credincioșii sau atunci când decide duhovnicul.

Nu există restricții în privința vârstei celui care dorește să primească această Sf. Taină, dar conform tradiției se consideră că copiii sunt datori să primească această Sf. Taină de la vârsta de 7 ani, căci cu această vârstă copiii încep să înțeleagă gravitatea faptelor săvârșite, dar nu este contraindicată administrarea acestei Taine și copiilor sub vârsta de 7 ani.

ADMINISTRAREA SF. TAINĂ A POCĂINȚEI

Sf. Taină a Pocăinței poate fi administrată oricând la solicitarea penitentului. Locul săvârșirii este biserica, dar cu binecuvântarea episcopului și orice alt loc potrivit.

Cele mai vechi date privitoare la Sf. Taină a Pocăinței ne vorbesc despre practica mărturisirii publice a păcatelor. Credincioșii se înfățișau înaintea comunității locale, fiind de față și episcopul și ceilalți slujitori și înaintea cărora ei își mărturiseau păcatele. Episcopul aprecia gravitatea sau lipsa de păcate și hotărârea dacă era cazul ca cel care a săvârșit mărturisirea să fie supus epitemiilor ori nu (Canonul 102 Trulan, Canonul 7 Cartajina, Canonul 13, I ecumenic).

Modul acesta de mărturisire obliga ca aplicarea pedepsei duhovnicești și ridicarea ori scutirea acesteia să fie publică.

Mărturisirea publică sau de obște cu timpul a devenit greu de înfăptuit, pentru că multor credincioși le era greu să suporte această rușine, dar și din considerente pedagogice. Astfel, treptat, mărturisirea publică a fost înlocuită parțial cu cea individuală sau secretă, continuând să se practice ambele. Spre sfârșitul sec. IX mărturisirea publică este înlocuită cu desăvârșire de cea secretă² (în manualul de drept canonic al lui I. N. Floca v. II, p. 45 se arată că la sfârșitul sec. V, mărturisirea secreta s-a impus ca normă generală în întreaga Biserică). Odată cu introducerea mărturisirii individuale sau secrete au fost adoptate și anumite canoane care cer păstrarea în secret de către duhovnic a celor spuse de penitent în timpul mărturisirii. Astfel, în tâlcuirea la Canonul 132 al Sinodului din Cartagena, Balsamon amintește că patriarhul Constantinopolului Luca (1156-1169) l-a caterisit pe egumenul mănăstirii din Hirotrof, pentru că acesta a divulgat păcatul care i-a fost mărturisit de către fiul său spiritual³.

Epitemiile care se aplică în cazul când cel ce se mărturisește nu poate primi dezlegarea de păcate au un caracter vindicativ și de îndreptare. Aceasta înseamnă că prin ele nu se urmărește răzbunarea legii sau repararea jignirii aduse legiuitorului, ci se urmărește îndreptarea celui păcătos, adică vindecarea lui de deprinderea de a păcătui, precum și de urmările păcatului, potrivit cuvintelor Scripturii că “Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu”.

Având în vedere caracterul epitemiilor, s-a pus o grijă deosebită pentru ca nu cumva mijloacele de vindecare să se transforme în mijloace de sminteală și de moarte a păcătosului. În acest scop s-a ajuns la stabilirea unei adevărate scări a epitemiilor, pornindu-se de la cele mai simple până la cele mai aspre, după gravitatea faptei și starea penitentului. Astfel

Sf. Grigorie Arhiepiscopul Neocezareii (+270) stabilește câteva trepte de pocăință: “[Tânguire], este afară de ușa casei de rugăciune, unde stând cel ce a păcătuat trebuie

a se ruga credincioșilor ce intră, ca să se roage pentru el. [Ascultare], înlăuntru din ușa în Nartica, unde trebuie a sta cel ce a păcătuat, până la catehumenă, și de acolo să iasă. Ca auzind, zice Scripturile și învățătura, să se scoată și să nu se învrednicească rugăciunii; iar [sub cădere], înlăuntru bisericii stând, să iasă cu cei ce se catehiesc [constare] sau starea împreună cu credincioșii și să nu iese cu cei ce se catihiesc, iar cea mai de pe urmă este împărtașirea sfinților”.

Arătând că scopul epitemiei este vindecarea de păcate, iar nu pedeapsa propriu-zisă a penitentului, Canonul 102 al Sinodului Trulan spune: “Cei ce au primit de la Dumnezeu puterea de a dezlega și de a lega, trebuie să țină seama de natura păcatului și de înclinarea spre întoarcere a celui ce a păcătuat și astfel să dea boalei tratament potrivit, ca nu cumva aplicându-l pe acesta în chip disproporționat, să greșească în privința mântuirii celui bolnav”. Epitemiile aplicate de episcop au aceeași putere ca și cele aplicate de un prezbiter, iar episcopul nu poate să intervină și să mărească ori să micșoreze vreo epitemie dată de orice alt duhovnic, fie prezbiter, fie arhieru. Canoanele care arată că episcopul are dreptul să micșoreze sau să mărească epitemiile, precum și să-i dezlege pe unii penitenți în cazul în care se constată pocăința lor sinceră, se referă numai la epitemiile pe care le aplică el singur, nu și la cele aplicate de alți duhovnici (Canonul 12 Sinodului I ecumenic; Canonul 16 al Sinodului IV ecumenic ș.a.).

Libertatea duhovnicului de a pronunța dezlegarea de păcate nu este practic limitată de nimic. Astfel, ei au posibilitatea să obțină dezlegare și în cazul anatemei, dacă ea nu a fost pronunțată pentru hula împotriva Duhului Sfânt și dacă cel cărui i s-a aplicat, dovedește pocăință adevărată și îndreptare.

În sec. XX, în unele locuri, din cauza închiderii bisericilor și numărul doritorilor de a primi dezlegare de păcate înainte de Sf. Împărtașanie era foarte mare, de aceea s-a introdus așa-numita mărturisire de obște sau dezlegarea de obște, lucrul acesta practicându-se mai ales în timpul Postului Mare. Aceste dezlegări de obște, fiind săvârșite fie de episcop, fie de prezbiter nu au caracterul dezlegărilor care se fac prin administrarea Sf. Taine a Pocăinței, ci numai rugăciuni care se fac întru iertarea păcatelor celor care nu au avut posibilitatea să obțină dezlegare de păcate prin Sf. Taină a Pocăinței. De acea credincioșii care nu au primit dezlegare de păcate de la duhovnic, fie din cauza lipsei de timp, fie din cauza numărului mare de oameni, urmează să vină în cursul săptămânii să primească individual Sf. Taină a Pocăinței care presupune mărturisirea păcatelor și dezlegarea, pe răspunderea duhovnicului, care trebuie să aibă timpul necesar spre a chibzui asupra posibilității de dezlegare sau asupra aplicării unor epitemii.

Se mai întâlnesc și alte feluri de dezlegare: de cununie, de blesteme, de legături ce și le pun cu jurământ ș.a., dar acestea au doar caracter de rugăciuni, și nu unul de dezlegare din Sf. Taină a Pocăinței.

EFECTELE POCĂINȚEI

Fiind instituită de Mântuitor pentru curățarea de păcate și împăcarea omului cu Dumnezeu, este de la sine înțeles că primul și cel mai important efect al ei este iertarea păcatelor penitentului și reșezarea lui în starea harică din care căzuse în urma comiterii păcatelor. Pe lângă aceasta penitentul, după dezlegarea de păcate primită de la duhovnic, simte o ușurare sufletească și se întărește în intenția de a fi cu Dumnezeu și a nu mai păcătui.

Dar pe lângă aceste efecte cu caracter spiritual, lăuntrice, mai sunt și o serie de efecte cu caracter canonic sau juridic, printre care:

- redobândirea virtuală a calității de membru al Bisericii pentru penitenții care au fost supuși afurisirii;

- dobândirea calității de membru al Bisericii pentru creștinii eterodocși care doresc să adere la Ortodoxie și care au Botezul valid, venind din o confesiune cu succesiune apostolică și ierarhie validă;

- legarea celor care nu sunt socotiți vrednici de a primi Sf. Împărtașanie. Acestea sunt de două feluri:

a) simpla oprire de la Sf. Împărtașanie pentru un timp anumit sau până la îndreptare;

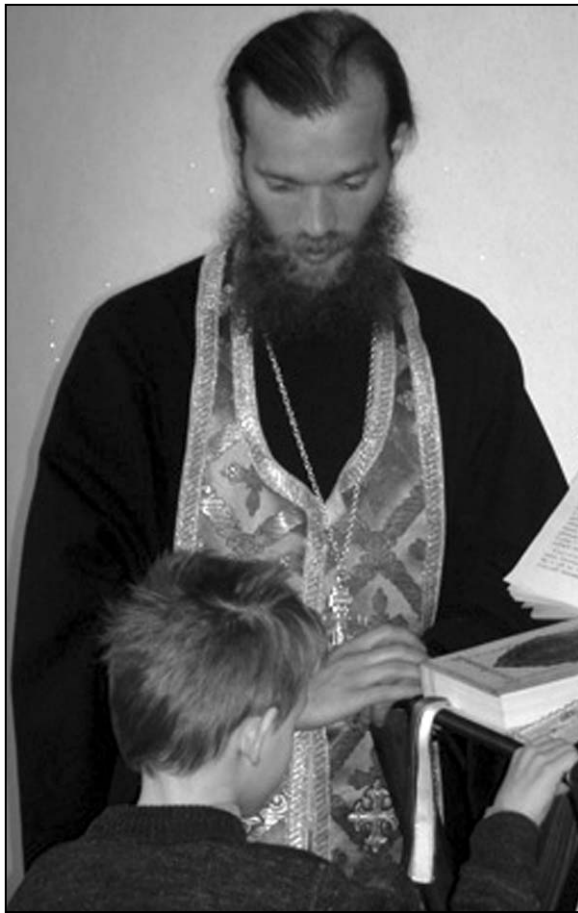
b) excluderea sau excomunicarea din Biserică a cărei gravitate poate merge până la anatema. În acest caz cei excomunicați sau anatemiați sunt lipsiți de orice drept în cadrul Bisericii. Deci își pierd calitatea de membru al Bisericii.

(Note)

¹ *Новая скрижаль*. Москва, 1992, c. 367.

² după *Nastolnaia Kniga sviascennoslujitelea* t. 4, c. 244.

³ *Sintagma atenană*, III, 604, Nicodim Milaș, II, 274.

PUNEREA PIETREI DE TEMELIE A NOII CATEDRALE PATRIARHALE

PF Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române și Locțiitor de Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, a oficiat joi, 29 noiembrie 2007, începând cu orele 10.00, slujba de punere a pietrei de temelie și a sfințirii locului destinat construirii noii Catedrale patriarhale. Monumentul va fi ridicat pe terenul situat în Calea 13 Septembrie, între Ministerul Apărării Naționale și Parlamentul României. La eveniment au participat membrii Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, ÎPS Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și Moldovei, personalități ale vieții publice românești, preoți și credincioși din Capitală și din localitățile apropiate. Va fi o biserică de dimensiuni rezonabile, capacitatea fiind de 4000 - 5000 de persoane. Trebuie să menționăm faptul că nu va fi cea mai mare biserică din țară. Sunt niște dimensiuni impuse prin Planul Urbanistic Zonal, sunt niște dimensiuni rezonabile, încât această Catedrală trebuie să se îmbine din punct de vedere arhitectural și urbanistic cu zona. În fața ei va trebui să existe o esplanadă care să poată permite prezența unui important număr de credincioși la marile procesiuni religioase, la marile sărbători și la marile evenimente din viața Bisericii. Așa cum sublinia PF Părinte Patriarh Daniel, orice român care vine în București și vizitează Catedrala trebuie să se regăsească cu ceva specific zonei căreia respectivul îi aparține, fie că e vorba de Oltenia, Moldova, Transilvania, Dobrogea etc. Putem vorbi de complexul Catedralei patriarhale care trebuie să fie funcțional. Urmează ca după ce problemele juridice vor fi rezolvate, iar din acest punct de vedere municipalitatea a dat asigurări că s-au găsit soluții pentru rezolvarea acelor retrocedări și revendicări pe o suprafață de cca. 2 ha din partea foștilor proprietari, să înceapă procesul firesc prin realizarea documentației tehnice pentru obținerea autorizației de construire, prin finalizarea proiectului de execuție, iar după aceasta, când și vremea o va permite, probabil la începutul anului viitor, să înceapă efectiv lucrările de construire a viitoarei Catedrale patriarhale, o Catedrală a sufletului românesc.

Părintele arhimandrit Ioanichie Balan de la Mănăstirea Sihăstria a trecut la cele veșnice

În vârstă de 77 de ani, părintele Ioanichie Balan a trecut la cele veșnice în noaptea de 21 noiembrie, la orele 02.30.

S-a născut în localitatea Stanița - județul Neamț, la 10 februarie 1930, fiind al doilea copil din cei nouă ai părinților Constantin și Elena. A urmat școala generală în satul natal, după care a studiat la Liceul Comercial din Roman. În anul 1949 a intrat ca viețuitor în obștea Mănăstirii Sihăstria - județul Neamț, fiind călugărit în anul 1953, având ca frate

de călugărie pe PS Epifanie Norocel, episcopul Buzăului și Vrancei. În 1953 a fost hirotonit în diacon, având diferite ascultări în mănăstirea Sihăstria. În 1971 a fost transferat la Mănăstirea Bistrița, de lângă Piatra Neamț, până în anul 1990, când s-a întors la mănăstirea Sihăstria. Între 1971 - 1975 a studiat la Institutul Teologic Universitar din București, lucrarea de licență purtând titlul: «Chipuri de călugări îmbunătățiți în mănăstirile nemțene». A fost cunoscut ca un scriitor prolific, un mare duhovnic, în perioada comunistă scriind foarte multe cărți, cum ar fi: «Patericul românesc», «Vetre de sihăstrie românească», «Convorbiri duhovnicești» (3 vol.) și multe alte cărți de folos duhovnicesc. Părintele Ioanichie Balan este autorul mai multor lucrări privitoare la monahismul românesc, dintre care menționăm cele 12 volume din «Viețile Sfinților».

Părintele arhimandrit Ioanichie Balan a fost înmormântat la Mănăstirea Sihăstria. Slujba înmormântării a fost oficiată la 24 noiembrie în biserică mare a mănăstirii de către un sobor de ierarhi, avându-l în frunte pe PS Casian, episcopul Dunării de Jos. Din soborul de ierarhi au mai făcut parte PS Calinic Botoșăneanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, și PS Ioachim Băcăuanul, arhieru vicar al Episcopiei Romanului. Sicriul cu trupul neînsuflețit al părintelui a fost purtat pentru ultima oară în jurul bisericii mănăstirii, pentru ca apoi să fie condus la locul de îngropare din cimitirul Mănăstirii Sihăstria. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

A fost publicată o nouă enciclopedie a papei Benedict al XVI-lea

La, 30 noiembrie 2007, papa Benedict al XVI-lea și-a publicat cea de-a II-a enciclopedie, intitulată „Spe Salvi” (*Salvați de speranță*). În această enciclopedie, de aproape 80 de pagini, papa afirmă că umanitatea nu va fi salvată nici de progres, nici de știință, nici de revoluțiile politice, ci numai de speranța colectivă pe care i-o oferă creștinismul. De asemenea, papa critică «creștinismul modern», care, pentru a reacționa în fața progresului ce a marcat ultimele două secole, a avut tendința de a se refugia în «salvarea personală a sufletului». El constată încă o dată eșecul «speranței privind instaurarea unei lumi

perfecte» aduse de marxism, și subliniază «ambiguitatea progresului capabil să ofere noi posibilități pentru bine, dar și posibilități imense pentru rău». Totodată, papa afirmă că din cauza «fragilității omului, regatul binelui consolidat nu va exista niciodată în această lume», în timp ce credința creștină în «viața eternă» este o promisiune pentru întreaga umanitate. Există o justiție, iar aceasta este justiția ultimei judecăți. Papa Benedict al XVI-lea se declară «convins că problema justiției constituie argumentul esențial și, în orice caz, argumentul cel mai puternic în favoarea credinței în viața veșnică».

Patriarhul ecumenic nu acceptă punctul de vedere romano-catolic asupra primatului papal

Sanctitatea Sa Bartolomeu, Patriarhul ecumenic al Constantinopolului, a declarat recent că nu acceptă punctul de vedere romano-catolic asupra implicațiilor primatului papal. Într-un interviu din 28 noiembrie a.c. pentru un post de televiziune bulgar, liderul ortodox - care este considerat a fi «primul între egali» în lumea Ortodoxă - a spus că susține declarația rezultată din întâlnirea de dialog teologic catolico-ortodox din octombrie, de la Ravenna - Italia, informează *catholica.ro*. Respectiva declarație amintește că în primul mileniu de creștinism, episcopul Romei era recunoscut ca primul între patriarhi. În timp ce admite aceasta, Patriarhul Bartolomeu a afirmat pentru postul bulgar că nu crede că primatul de care s-a bucurat episcopul Romei în primul mileniu ar include autoritate asupra celorlalți patriarhi. Primatul Romei, a explicat Sanctitatea Sa, implică o precedentă în onoare și nu un statut disciplinar asupra episcopilor lumii.

Sondaj privind numărul ortodocșilor în Italia

Potrivit cifrelor oferite de către *Caritas Migrantes*, în Italia se află astăzi în jur de un milion de ortodocși. În anul 2006, numărul lor era apreciat ca fiind de 259.000. Dacă această creștere se va menține, ortodocșii vor fi în curând, în Italia, mai numeroși decât musulmanii al căror număr se ridică astăzi la 1, 2

milioane. Printre altele, dintre 500.000 de copii străini care frecventează școlile în jur de un milion de ortodocși. Marea majoritate a ortodocșilor din Italia provin din Patriarhia Moscovei și Patriarhia Română. După număr emigranții din Moldova ocupă locul trei după ucrainieni și români.

Biserica Ortodoxă Rusă critică amendamentele la legea privind adopția și orfelinetele

Biserica Ortodoxă Rusă a criticat amendamentele propuse de mai mulți parlamentari ruși la legea privind adopția și orfelinetele. Aceste amendamente vizează interzicerea orfelinatelor private și religioase. «Prin aceasta, legislatorii resping experiența Bisericii în acest domeniu», a afirmat mitropolitul Kirill de Smolensk și Kaliningrad în data de 27 noiembrie 2007. Aceste amendamente au fost examinate de către Parlamentul Rus în data de 7 noiembrie.

Arhiepiscopul Varșoviei a declarat că finanțarea fecundării în vitro este «inacceptabilă»

Arhiepiscopul Varșoviei, Kazimierz Nycz, a declarat la 29 noiembrie, că planul noului guvern polonez de a finanța fecundarea în vitro este «inacceptabil». «Dacă o pereche nu poate avea copii, poate veni oricând la parohie pentru a solicita informații cu privire la adopții, pe care Biserica le susține și le consideră un lucru pozitiv pentru societate», a spus arhiepiscopul Nycz, amintind totodată

că Ministerul polonez al sănătății nu a considerat niciodată că fecundarea în vitro este o chestiune care să fi meritat finanțare de la bugetul de stat. Deși a refuzat să se pronunțe în numele întregii Biserici Catolice Poloneze, arhiepiscopul a declarat totuși că în curând va fi dat publicității un comunicat oficial cu privire la această chestiune, dar și la alte teme sociale.

Stimați cititori! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2008

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox
Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060 Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44
<http://www.geocities.com/cortodox>

REDACTIA
Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru TOLICO - redactor tehnic

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 1000
Comanda: 2195